

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

От: *проф. д-р Еленита Кирилова Великова;*
УНСС, КАТЕДРА „ИКОНОМИКА НА ТУРИЗМА“;
Научна специалност „Икономика и управление (Туризм)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** в професионално направление 3.8 Икономика, по *научна специалност „Икономика и управление (туризм)“* в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Автор на дисертационния труд: *Симеон Венциславов Симеонов*
Тема на дисертационния труд: *Състояние и развитие на кулинарния туризъм в България*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 472/11.06.2025 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов и Решение от първото заседание на научното жури, проведено на 17.06.2025 г.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд е с общ обем от 225 страници компютърно набран текст. От тях 212 страници са увод, основен текст и заключение, 5 страници – списък на използваната литература, 7 страници приложения и една страница декларация за оригиналност и достоверност. Библиографският апарат включва 108 бр. литературни източници на кирилица и латиница (37 на български език и 71 на английски език). В текста се съдържат 16 таблици, 31 фигури и 1 приложение. В структурно отношение трудът е съставен от три глави, увод и заключение. В тях последователно са разгледани теоретичните детерминанти на кулинарния туризъм, изследователските подходи за установяване на състоянието му и са определени перспективите пред развитието му в България.

Темата на дисертационния труд е формулирана добре. Значимостта и актуалността ѝ са ясно обосновани поради нарастващия световен интерес към автентични форми на туризъм, както и необходимостта от диверсификация на туристическото предлагане в България. Значимостта ѝ се обуславя от икономическия и културен потенциал на гастрономията за развитие на регионите и утвърждаване на националната идентичност. Предложената рамка за кулинарен туризъм представлява цялостен инструмент за стратегическо планиране, който интегрира поведенчески, управленски и комуникационни измерения на дестинационното развитие. Чрез нея се създават условия за устойчиво управление, ефективно позициониране и прилагане на политики, отговарящи на нуждите на туристите и целите на местните общности.

Целта на дисертационния труд е „да се извърши задълбочен анализ на състоянието на кулинарния туризъм в България, с акцент върху идентифициране на основните фактори, оказващи влияние върху неговото развитие, и формулиране на ефективни стратегически насоки за неговото устойчиво усъвършенстване.“ От така определената цел, са изведени пет изследователски задачи.

Предметът и обектът на изследване са добре дефинирани, целта и задачите са коректно изведени, като прецизно отразяват извършената изследователска работа от докторанта. Дисертационната теза, че „подобряването на средата за развитие на кулинарен туризъм, наред със съобразяване с факторите, които формират удовлетвореността на кулинарния турист, са значима предпоставка за разкриване потенциала на кулинарния туризъм и неговото утвърждаване като атрактивен елемент от палитрата на предлагане на специализирани форми на туризъм в България“, е развита и доказана. Със своите достойнства се отличават методологията на изследването, възможностите за изпълнението му и вероятността за постигане на нови научни знания и приноси, ограниченията на обекта и предмета, както и системата от измерители и показатели за анализ. Изложението и използваната литература показват, че докторантът се е запознал със значителен брой литературни източници. На структурата на дисертационния труд може да се даде много добра оценка.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

В дисертационния труд могат да бъдат очертани редица предимства, които са с научен и практико-приложен характер. В научен план, изследването се отличава с интердисциплинарен подход и обосновано прилагане на утвърдени теоретични модели, като Европейския индекс за клиентска удовлетвореност (EPSI), адаптиран към спецификата на кулинарния туризъм. Авторът разработва оригинална концептуална рамка за стратегическо планиране на дестинации, което представлява принос към развитието на туристическата теория. В практико-приложен аспект дисертацията предлага конкретни инструменти за управление и развитие на кулинарния туризъм – от анализ на потребителските нагласи до формулиране на устойчиви продуктови и териториални решения. Изследването е особено ценно с това, че предоставя възможности за използване на резултатите от широк кръг заинтересовани страни – публични институции, туристически оператори и местни общности, при разработване на политики, стратегии и маркетингови инициативи в областта на специализирания туризъм.

Дисертационният труд е представен в ясен, академичен и последователен стил, с добре структуриран научен език. Терминологията е коректна, а понятията са ясно дефинирани. Изведеният методически инструментариум дава възможност на докторант Симеонов да постигне поставената в дисертационния труд основна цел и да реши набелязаните задачи. Обемът на разработката е напълно съобразен с изискванията за докторска дисертация, като всяка глава надгражда предходната. Изследването използва комбиниран методически инструментариум, включващ количествени и качествени методи – анкетно проучване, STEEP анализ, икономически и поведенчески модели, както и собствен алгоритъм за изследване на кулинарния туризъм. Подходът позволява комплексна оценка на факторите, влияещи върху развитието на този вид туризъм, и формиране на практически приложими изводи и препоръки. Подходите са методологически издържани, а интерпретацията на резултатите – аналитична и убедителна.

Авторефератът представя коректно структурата, целите, основните тези и резултати от дисертационния труд. Описани са както теоретичните детерминанти на обекта на изследването, така и изследователските подходи и направените изводи. Представените обобщения и фигури в автореферата адекватно отразяват съдържанието на дисертацията. Въз основа на анализа може да се заключи, че авторефератът е пълноценен и достоверен документ, който отразява същността, структурата и основните приноси на изследването. Разработен е в обем от 44 страници.

По вид и брой представените публикации съответстват на обявените от докторанта в приложения списък. Общо са представени шест публикации – две статии и четири доклада. Считам, че тези публикации представят реално постиженията на докторанта и са достатъчно представителни, за да ги огласят пред академичната общност и заинтересованите делови кръгове от практиката.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

В дисертационния труд могат да бъдат отчетени редица приноси с научен и практико-приложен характер. Приемам направената от докторант Симеонов справка за приносите, считам, че самооценката му е правилна. Дисертационният труд допринася за развитието на теорията и практиката в сферата на кулинарния туризъм чрез адаптиране на модела EPSI и създаване на концептуална рамка за стратегическо планиране на дестинации. Чрез емпирично изследване и практически насоки той предлага приложими решения за устойчиво управление и развитие на туристически продукти, базирани на кулинарното наследство.

IV. Въпроси по дисертационния труд

С цел достойна защита имам следния въпрос към докторанта: Как предлаганият от Вас модел би могъл да бъде приложен на местно ниво от туристически организации или общини при разработване на стратегия за развитие на кулинарен туризъм?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

В дисертационния труд са поставени ясни цели и задачи, които докторант Симеонов безспорно е постигнал и изпълнил. Анализите са коректни, препоръките обосновани и произтичащи от резултатите от изследването. Докторантът демонстрира умения за задълбочен и аргументиран анализ, обобщения и критично мислене. Анализиранията дисертация представлява творческо постижение, което като тематика, теоретични обобщения, изводи и препоръки има своето безспорно значение за теорията и практиката в туризма.

Всичко това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Симеон Венциславов Симеонов образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (Туризъм)“, професионално направление 3.8. Икономика.

Дата: 20.07.2025 г.

Изготвил становището:
(проф. д-р Еленита Великова)